

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) -lomake

1. Esittelijä

Ari Ranki

2. Valmistelijat ja mahdollisen arviointiryhmän jäsenet

Lukioiden aloituspaikkapäätösten valmistelusta ja lapsivaikutusten arvioinnista vastaavat keväällä 2025 opetustoimen asiantuntija Eeva Pylkkö ja elokuusta 2025 lähtien opetustoimen asiantuntija Janette Vesalainen.

Vantaan ammattiopisto Varian (jäljempänä "Varia") osalta aloituspaikkapäätösten lapsivaikutusten arvioinnissa on mukana Varian yhteisten palvelujen päällikkö Tuula Kiiskinen ja hakija- ja opiskelupalveluiden esimies Satu Heinonen. Varia valmistelee oman aloituspaikkapäätöksen Kasvatuksen ja oppimisen lautakuntaan itse.

Lapsivaikutusten arviointi on tehty yhteisenä arviointina Vantaan toiselle asteelle ja siinä on huomioitu sekä lukioiden että Varian aloituspaikkaesitykset vuodelle 2026.

Aloituspaikkaesitykset on esitelty myös Vantaan nuorisovaltuustolle, joka on antanut kommentit ja kannanotot lapsivaikutusten arviointiin kesä-elokuussa 2025.

3. Nykytilan kuvaus

Lapsivaikutusten arviointia on hyödynnetty toisen asteen koulutuksen aloituspaikkamäärien muutosten valmistelussa vuodesta 2023 lähtien. Lapsivaikutusten arvioinneissa on hyödynnetty aloituspaikkojen mitoituksessa huomioonotettavia kriteerejä, Vantaan Nuorisovaltuuston näkemyksiä sekä toisen asteen koulutuksen asiantuntijoiden ja johdon asiantuntemusta. Vuonna 2025 Nuorisovaltuustolle annettiin uutena mahdollisuutena kirjata näkemyksensä erilliseen Forms-lomakkeeseen ja kokouksissa käytiin sekä keväällä että syksyllä.

Aloituspaikkaesitykset pohjautuvat väestöennusteisiin (mm. ennakointitieto peruskoulun päättävien määrästä Vantaalla). On kuitenkin huomioitava, että peruskoulun päättyessä ikäluokan koko voi erota hieman ennakointitiedosta ja yhteishaun luonteen vuoksi valittu toisen asteen oppilaitos ei aina mukaile kotikuntaa. Aloituspaikkaesitykset eivät mukaile täysin ikäluokan todellista kokoa myöskään siksi, että esityksissä otetaan huomioon ennusteiden lisäksi esimerkiksi seuraavan vuoden talousarvioesitys, oppilaitosten tilat, valmistuneiden sijoittuminen työelämään ja jatko-opintoihin sekä nuorten koulutuspaikkatoiveet.

Kokonaiskuvan kannalta on hyvä huomioida, että Variassa on yhteishaun lisäksi käytössä jatkuva haku, jolloin kaikkia aloituspaikkoja ei ole mitoitettu osaksi yhteishakua. Vantaalla toimivat myös ammattikoulut Careeria ja Mercuria sekä Steiner-lukio, joihin osa vantaalaisista nuorista hakeutuu.

4. Päätöksentekijä tai päätöksentekoeelin ja päätöksentekoaikataulu

Aloituspaikoista päättää Vantaan Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta. Aloituspaikat käsitellään syyskuun kokouksessa, joka pidetään 15.9.2025. Tätä ennen opetustoimen asiantuntija valmistelee esityksen lukioiden aloituspaikoista, ja Varian rehtori Pekka Tauriainen valmistelee esityksen Varian aloituspaikoista. Toisen asteen koulutuksen palvelualuejohtaja esittelee esitykset Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa.

5. Ehdotettava päätösesitys

Esitetään, että lukiokoulutukseen lisätään 90 aloituspaikkaa vuodelle 2026, jolloin aloituspaikkoja on suomenkielisissä lukioissa yhteensä 1430.

Esitetään, että Varian ammatillisen koulutuksen aloituspaikkamäärä on vuoden 2026 yhteishaussa 955, mikä on 1 aloituspaikka enemmän kuin vuoden 2025 yhteishaussa.

6. Valmisteluaikataulu ja arviointiprosessi

Toisen asteen koulutuksen opetustoimen asiantuntija valmistelee alustavaa päätösesitystä toukokuussa 2025. Varian johtoryhmä käsittelee aloituspaikkoja toukokuun kokouksessa. Opetustoimen asiantuntija, Varian yhteisten palvelujen päällikkö sekä Hakija- ja opiskelupalveluiden esimies valmistelevat yhdessä lukioiden ja Varian aloituspaikkojen lapsivaikutusten arviointia touko-kesäkuussa.

Opetustoimen asiantuntija esittelee aloituspaikkaesitysten taustoja sekä lapsivaikutusten arvioinnin pääkohtia Vantaan nuorisovaltuustolle kesäkuun Nuorisovaltuuston kokouksessa 11.6.2025. Kokouksessa esitetään lisäksi lapsivaikutusten arvioinnin kannalta oleellisia kysymyksiä nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto perehtyy kesän aikana esitykseen ja pohtii näkemyksiään annettuihin kysymyksiin. Nuorisovaltuustolla on mahdollisuus kertoa näkemyksensä Forms-kyselyn avulla, sekä suullisesti elokuun Nuorisovaltuuston kokouksessa. Opetustoimen asiantuntija palaa elokuussa Nuorisovaltuuston kokoukseen 20.8.2025 kuulemaan Nuorisovaltuuston näkemykset aloituspaikkaesitykseen ja lapsivaikutusten arviointiin.

Opetustoimen asiantuntija viimeistelee lapsivaikutusten arvioinnin elokuussa Nuorisovaltuuston kommenttien jälkeen. Opetustoimen asiantuntija ja Varian rehtori valmistelevat tämän jälkeen viimeistellyt aloituspaikkaesitykset Kasvatuksen ja oppimisen lautakuntaan.

7. Kuvaus lapsivaikutusten arvioinnin tarpeesta

Lapsivaikutusten arviointi on tarpeellista tehdä, sillä toisen asteen koulutuksen aloituspaikkamäärät vaikuttavat vantaalaisiin nuoriin laajalti sekä yksilö- että yhteiskunnallisella tasolla. Saatavilla olevat aloituspaikat määrittävät osaltaan sitä, kuinka monella perusopetuksen päättävällä vantaalaisnuorella on mahdollisuus saada yhteishaussa opiskelupaikka Vantaan kaupungin toisen asteen koulutuksesta. Tämä vaikuttaa koulutuksen saavutettavuuteen sekä nuorten yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin osallistua haluamaansa koulutukseen. Lisäksi aloituspaikkamäärillä on aiempien vuosien lapsivaikutusten arviointien perusteella vaikutuksia mm. nuorten hyvinvointiin, opetukseen, opiskeluympäristöön sekä työllistymis- ja jatko-opintomahdollisuuksiin.

Lapsivaikutusten arviointi toteutetaan laajana, eli olemassa olevan tiedon lisäksi arvioinnissa kuullaan lapsia ja nuoria. Päätösesitys kohdistuu ennen kaikkea vantaalaisiin 15–16-vuotiaisiin nuoriin, mutta myös muihin Vantaan toiselle asteelle hakeutuviin nuoriin. Lapsivaikutusten arvioinnissa kuullaan Vantaan Nuorisovaltuustoa, jonka jäsenistö on 13–18-vuotiaita vantaalaisia nuoria. Heidän voidaan katsoa olevan riittävän kypsiä tarkastelemaan asiaa eri näkökulmista ja antamaan mielipiteensä asiaan.

8. Kuvaus tiedonkeruusta ja kuulemisista ml. lasten kuuleminen ja lasten näkemykset

Aloituspaikkaesityksen valmistelussa on hyödynnetty ennakointitietoa peruskoulun päättävien määrästä Vantaalla. Arviona on, että vuoden 2026 keväällä perusopetuksen päättäneiden määrä kasvaa noin sadalla oppilaalla kevääseen 2025 verrattuna. Kuten aiemmin mainittu, on kuitenkin huomioitava, että peruskoulun päättyessä ikäluokan koko voi erota hieman

ennakointitiedosta ja yhteishaun luonteen vuoksi valittu toisen asteen oppilaitos ei aina mukaile kotikuntaa.

Peruskoulun päättävien määrän lisäksi aloituspaikkalaskelmissa on huomioitu esimerkiksi aikaisempien vuosien yhteishakujen yhteydessä kerättyä tietoa hakijamäärästä ja sijoittumisesta. Vuoden 2025 yhteishaussa vantaalaisten 9. luokkalaisten ja nivelvaihekoulutuksen päättäneiden ensimmäisistä hakutoiveista 54 % suuntautui lukiokoulutukseen ja 38 % ammatilliseen koulutukseen. Lukiokoulutukseen hakeneista 56 % haki ensimmäisellä hakusijalla Vantaan lukiokoulutukseen. Ammatilliseen koulutukseen hakeneista 36 % haki ensimmäisellä hakusijalla Variaan. Yhteensä n. 43 % vantaalaisista 9. luokkalaisista ja nivelvaihekoulutuksista yhteishakuun osallistuneista haki ensisijaisena hakutoiveenaan joko Vantaan lukioihin tai Variaan.

Kokonaisuudessaan vuoden 2025 yhteishaussa Vantaan suomenkielisiin lukioihin haki 1,01 hakijaa aloituspaikkaa kohden. Variaan hakijoita oli 1,17 aloituspaikkaa kohden. Vuoden 2025 yhteishaussa Vantaan lukioissa oli aloituspaikka arviolta n. 49 %:lle Vantaalla peruskoulunsa päättävälle ja Variassa n. 35 %:lle (tässä ei huomioitu TUVA-koulutusta). Varian ja lukion prosentteja tarkastellaan erikseen, sillä Varian aloituspaikkaprosentissa huomioidaan myös ruotsinkielisen peruskoulun oppilasmäärät. Lukioiden osalta ruotsinkielisen peruskoulun oppilaat huomioidaan ruotsinkielisen lukion aloituspaikkapäätöksissä. Luvuissa on myös otettava huomioon Vantaalla toimivat Steiner-lukio sekä ammatillisella puolella Mercuria ja Careeria ammattikoulut, joiden aloituspaikoista ei päätetä Vantaan kaupungin päätöksenteossa.

Oppilaitosten tilojen riittävyyden kannalta on huomioitu oppilaitosten tilakapasiteettia, työsalien turvasäänösten mukaista henkilömitoitusta sekä tilastotietoa ryhmäkokojen kehityksestä. Lukiokoulutuksen osalta nykyisten oppilaitosten lisäksi syksyllä 2026 Vantaalla aloittaa uusi Aviapoliksen lukio, mikä mahdollistaa lisäyksiä lukioiden aloituspaikkoihin. Uusi lukio mahdollistaa lisäyksiä lukioiden aloituspaikkoihin. Kuitenkin, lukio tulee aloittamaan toimintansa väistötiloissa uudisrakennuksen valmistuessa vasta keväällä 2027. Tämä on huomioitu aloituspaikkamäärissä, sillä väistötiloissa ei ole mahdollista aloittaa niin suurilla opiskelijamäärillä kuin mitä varsinainen uudisrakennus tulevaisuudessa mahdollistaa.

Nuorten näkemyksiä aloituspaikkaesitykseen ja lapsivaikutusten arviointiin on kuultu Vantaan nuorisovaltuustolta. Nuorisovaltuuston mukaan aloituspaikkojen lisäämisellä on positiivisia vaikutuksia erityisesti ihmissuhteisiin sekä mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen. Aloituspaikkojen lisäämisellä koettiin olevan negatiivisia vaikutuksia erityisesti opetuksen saavutettavuuteen tai laadukkuuteen sekä oikeuteen saada pedagogista tai opiskeluhuollon tukea. Lisäksi useammassa teemassa vaikutus koettiin progressiivisesti huononevan, mitä enemmän aloituspaikkoja lisätään. Tällaisia teemoja oli esimerkiksi vaikutukset sairastumis-, onnettomuus- tai tapaturmariskeihin, fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen tai mahdollisuuteen saada terveydenhoitoa, turvallisuuteen sekä vapaa-aikaan, harrastuksiin, liikuntaan ja lepoon.

9. Päätösvaihtoehtojen esittely

Vaihtoehto	Kuvaus
Nykytila	Vuoden 2025 yhteishaussa lukioiden aloituspaikkoihin ei tehty muutoksia: lukioissa oli 1340 aloituspaikkaa, jolloin aloituspaikka oli arviolta 49 %:lle Vantaalla peruskoulunsa päättävälle. Variassa lisättiin 42 paikkaa vuoden 2025 yhteishakuun, jolloin Variassa oli yhteensä 954 aloituspaikkaa. Aloituspaikkoja oli n. 35 %:lle Vantaalla peruskoulunsa päättävälle.

Vaihtoehto 1	Lukioihin lisätään 90 aloituspaikkaa vuoden 2026 yhteishaussa, jolloin aloituspaikkoja on 1430. Tämä on arviolta n. 50 %:lle peruskoulunsa Vantaalla vuonna 2026 päättävistä. Variassa on aloituspaikkoja 955, mikä on 1 aloituspaikka enemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2026 Variassa on aloituspaikka n. 34 %:lle Vantaalla peruskoulunsa vuonna 2026 päättävistä.
Vaihtoehto 2	Lukioihin lisätään yli 90 aloituspaikkaa vuoden 2026 yhteishaussa. Variaan lisätään aloituspaikkoja.

10. Päätösvaihtoehtojen lapsivaikutusten arviointi

-2	merkittäviä negatiivisia vaikutuksia
-1	vähäisiä negatiivisia vaikutuksia
0	neutraali/ei vaikutuksia
1	vähäisiä positiivisia vaikutuksia
2	merkittäviä positiivisia vaikutuksia

Vaikutuskohde	Nykytila	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
LAPSEN HYVINVOINTI, VAPAA-AIKA JA ARKI			
Miten päätös vaikuttaa lasten tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen?			
Lyhyt aikaväli	-1	0	-2
Pitkä aikaväli	-1	+1	-2
Kuvaus	Aloituspaikkaa ei ole kaikille peruskoulun päättävälle vantaalaisnuorille Vantaan toisella asteella. Mikäli nuoria jää ilman opiskelupaikkaa tai omien toiveiden mukaisten opintojen ulkopuolelle, voi näiden nuorten syrjäytymisriski kasvaa. Aloituspaikkamäärät ovat jo nyt suuria suhteessa oppilaitosten tiloihin:	Lukion aloituspaikkalisäykset lisäävät hiukan aloituspaikkojen määrää suhteessa peruskoulun päättäviin. Useammalla on mahdollisuus saada mieluisa opiskelupaikka toiselta asteelta. Lukioden aloituspaikkalisäys kohdistuu uuteen lukioon, jolloin tämä ei aiheuta ryhmäkokojen kasvua. Toisaalta Aviapoliksen lukio	Aloituspaikkoja on useammalle peruskoulunsa päättävälle, mutta oppilaitoksissa on ahtautta ja suuret ryhmäkoot, mikä voi heijastua negatiivisesti opiskeluhuvinvointiin ja opintomenestykseen. Ammatillisella puolella alojen suuremmat aloituspaikat voivat johtaa hankalampaan työllistymistilanteeseen valmistumisen hetkellä, jolloin nuoren

	osalla nykyiset ryhmäkoot voivat jo heijastua negatiivisesti opiskeluun ja keskittymiseen. Toisaalta nykytilassa pysyminen ehkäisee suurempia ryhmäkokoja haasteita, joita isompiin aloituspaikkamääriin liittyy.	aloittaa väistötiloissa Varian tiloissa, jolloin käytössä ei ole vielä täyttä opetusresurssia ja tiloja, ja isoja ryhmäkokoja ei voi täysin estää. Varian aloituspaikkojen tilanne pysyy nykyisellä tasolla ja aloituspaikkojen määrä on harkittu suhteessa alojen työllisyystilanteeseen, jolloin nuorten syrjäytymisriski opintojen jälkeen on pienempi.	riski syrjäytyä valmistumisen jälkeen voi kasvaa.
Miten päätös vaikuttaa lasten oikeuteen leikkiin, vapaa-aikaan, harrastuksiin, liikuntaan ja lepoon?			
Lyhyt aikaväli	-1	-1	-1
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Mikäli opiskelija joutuu matkustamaan kauemmas opintoihin, voi se vähentää vapaa-aikaa ja harrastuksiin ja kotitehtäviin jäävää aikaa. Etenkin ammatillisen osalta opiskelija hakeutuu yleensä alaan kohdistuvan kiinnostuksen mukaan eikä sijainnin mukaan, jolloin aloituspaikkapäätös ei vaikuta suoraan nuoren vapaa-aikaan.	Mikäli opiskelija joutuu matkustamaan kauemmas opintoihin, voi se vähentää vapaa-aikaan jäävää aikaa. Lukioiden aloituspaikkalisäykset voivat pienentää riskiä sille, että opiskelija saa opiskelupaikan toissijaiselta hakusijalta, joka voi olla kauempana kotoa. Etenkin ammatillisella puolella hakeutumista ohjaa kuitenkin kiinnostus alaan eikä koulutuksen sijainti, jolloin matkustamiseen kuluvaa aikaa ei voida aloituspaikkamäärillä suoraan keventää.	Useammalla nuorella on teoreettinen mahdollisuus saada opiskelupaikka lähempää kotia, jos hakee ensisijaisesti lähimpään oppilaitokseen. Tämä lyhentää koulumatkoja ja mahdollistaa enemmän vapaa-aikaa. Toisaalta isot ryhmäkoot ja sen vaikutukset opiskeluympäristöön voivat kuormittaa nuoria ja heijastua kokonaisvaltaiseen jaksamiseen myös vapaa-ajalla. Etenkin ammatillisella puolella hakeutumista ohjaa kuitenkin kiinnostus alaan eikä koulutuksen sijainti, jolloin matkustamiseen

				kuluvaa aikaa ei voida aloituspaikkamäärillä suoraan keventää.
Miten päätös vaikuttaa lasten mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen? (turvallinen ja itsenäinen liikkuminen ikätaason mukaisesti, liikkumisen sujuvuus)				
Lyhyt aikaväli	0	+1		+1
Pitkä aikaväli	0	0		-0
Kuvaus	Ei merkittäviä vaikutuksia. Mikäli opiskelija on itse hakeutunut ensisijaisesti tai saanut toissijaisesti opiskelupaikan kauempaa kotia, voi koulumatka vaatia useampia liikennevälineitä riippuen koulun ja kodin sijainnista ja julkisen liikenteen reiteistä. Vantaalaiset oppilaitokset ovat pääosin helposti saavutettavia. Ammatillisella puolella hakeutumista ohjaa enemmän alan kiinnostavuus, jolloin aloituspaikkapäätös ei suoraan vaikuta mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen. Aloituspaiikkojen lisäys Aviapoliksen uuteen lukioon voi mahdollistaa sen, että opiskelijalla on mahdollisuus päästä haluamaansa oppilaitokseen. Hakutoiveita on voinut ohjata osaltaan myös liikenneyhteydet oppilaitokseen. Ammatillisella puolella hakeutumista ohjaa enemmän alan kiinnostavuus, jolloin aloituspaikkapäätös ei suoraan vaikuta mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen. Kun aloituspaikkoja on enemmän, on opiskelijalla suurempi mahdollisuus päästä siihen oppilaitokseen, johon haluaa. Tällöin opiskelija on saattanut pohtia hakutoiveissaan myös koulumatkan sujuvuutta, etenkin lukiokoulutuksessa. Ammatillisella puolella hakeutumista ohjaa enemmän alan kiinnostavuus, jolloin aloituspaikkapäätös ei suoraan vaikuta mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen.			
Miten päätös vaikuttaa lasten riittävään elintasaan ja toimeentuloon ja/tai perheiden taloudelliseen tilanteeseen?				
Lyhyt aikaväli	0	0		0
Pitkä aikaväli	0	0		-2

Kuvaus	Aloituspaikkamäärät eivät vaikuta taloudelliseen tilanteeseen. Toisen asteen opinnot ovat oppivelvollisille maksuttomia. Mikäli koulumatkat pidentyvät, on perheiden mahdollista saada tukea matkakuluihin. Ammatillisella puolella nykyiset aloituspaikat on pyritty mitoittamaan suhteessa työllisyystilanteeseen, jolloin mahdollisimman moni nuori työllistyisi valmistumisen jälkeen.	Aloituspaikkojen määrä on suunniteltu niin, että ammatillisen puolen aloituspaikat vastaavat odotettuja työllisyysmahdollisuuksia valmistumisen jälkeen ja mahdollisimman moni saisi työpaikan valmistumisen jälkeen.	Ammatillisella puolella alojen suuremmat aloituspaikat voivat johtaa hankalampaan työllistymistilanteeseen valmistumisen hetkellä, jolloin nuoria voi jäädä työttömäksi valmistumisen jälkeen.
HUOLENPITO, SUOJAAMINEN JA TURVALLISUUS			
Miten päätös vaikuttaa lasten kasvu- ja toimintaympäristöön?			
Lyhyt aikaväli	-1	0	-1
Pitkä aikaväli	0	0	-1
Kuvaus	Ryhmäkoot ovat nykyisellään jo melko suuria ja oppilaitokset ahtaita. Tämä voi vaikuttaa heikentävästi opiskelurauhaan ja -oloihin. Nykyratkaisulla on kuitenkin haluttu taata opiskelupaikka mahdollisimman monelle, mikä osaltaan on ehkäissyt syrjäytymistä.	Lukioiden aloituspaikkalisäys uuden lukion yhteyteen mahdollistaa opiskelupaikan useammalle, mutta ryhmäkoot nykyisissä oppilaitoksissa eivät kasva.	Mitä enemmän aloituspaikkoja, sitä ahtaammat koulurakennukset ja suuremmat ryhmät. Se voi heikentää työrauhaa ja aikuisilta saatua ohjausta ja tukea.
Miten päätös vaikuttaa lasten turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen? (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen)			
Lyhyt aikaväli	-1	-1	-2
Pitkä aikaväli	-1	-1	-2

Kuvaus	Nykytilanteessa erityisesti lukion osalta opiskelijat ja henkilökunta ovat kommentoineet tilojen ahtautta ja ryhmäkokoja. Näiden on koettu aiheuttaneen mm. meluhaittoja, levottomuutta, ahtautta kulkuväylillä sekä psyykkistä kuormitusta. Hätätilanteissa ahtaus ja ihmismäärät voivat myös aiheuttaa turvallisuushaasteita poistumistiloihin.		Lukioiden aloituspaikkojen lisäykset kohdistuvat uuteen lukioon, joka aloittaa väistötiloissa. Muissa lukioissa ja ammatillisella puolella aloituspaikkamäärät pysyvät samansa. Ryhmäkokoisiin liittyvät seikat pysyvät nykytilan tasolla.	Suuremmat aloituspaikkamäärät lisäävät ryhmäkokoja sekä rakennusten ahtautta, mikä aiheuttaa levottomuutta, häiriökäyttäytymistä, melua ja riskitilanteita. Nykyisissä rakennuksissa ei ole tilaa, ja opiskelutiloja pitäisi etsiä muista rakennuksista. Tämä tarkoittaisi siirtymisiä, mikä osaltaan voi lisätä matkoihin liittyviä riskejä sekä psyykkistä kuormitusta tiukkojen aikataulujen vuoksi.
	Miten päätös vaikuttaa lapsen yksityisyyteen ja yksityisyyden suojaan?			
	Lyhyt aikaväli	0	0	0
	Pitkä aikaväli	0	0	-1
Kuvaus	Aloituspaikat eivät suoraan vaikuta yksityisyydensuojaan, mutta isot ryhmät ja ahtaat tilat voivat lisätä tunnetta siitä, että opiskelijalla ei ole omaa henkilökohtaista tilaa tai yksityisyyttä.		Ei suoraa vaikutusta. Tilojen riittävyyteen liittyvät ongelmat pysyvät samalla tasolla kuin nykyisin.	Ei suoraa vaikutusta. Jos aloituspaikkoja on enemmän, ryhmäkoot ja tilat käyvät entistä ahtaammiksi, jolloin opiskelijan kokemaa yksityisyys ja oman tilan puute voi lisääntyä.
	Miten päätös vaikuttaa tarpeeseen suojella lasta väkivallalta?			
	Lyhyt aikaväli	-1	-1	-2
	Pitkä aikaväli	-1	-1	-2
Kuvaus	Ryhmäkoot ja opiskelijamäärät ovat nykyisellään suuret ja erityisesti lukioissa koetaan ahtautta. Se voi lisätä		Ryhmäkoot ja oppilaitosten tilojen riittävyys pysyy nykytasolla.	Aloituspaikkojen suurempi lisääminen kasvattaa ryhmäkokoja ja oppilaitosten ahtautta entisestään, mikä voi

	levottomuutta ja häiriökäyttäytymistä.		lisätä häiriökäyttäytymistä.
IHMISSUHTEET, IDENTITEETTI JA HAAVOITTUVA ASEMA			
Miten päätös vaikuttaa lasten ihmissuhteisiin ja niiden turvaamiseen? (ihmissuhteiden jatkuvuus, aikuisten tuki ja yhdessäolon mahdollistaminen, vertais- ja kaverisuhteet)			
Lyhyt aikaväli	-1	0	-1
Pitkä aikaväli	0	0	-1
Kuvaus	Kun aloituspaikkoja on vähemmän, eivät peruskoulussa kavereina olleet välttämättä pääse samaan oppilaitokseen toiselle asteelle. Toisaalta toiselle asteelle, etenkin ammatilliselle puolelle, hakeudutaan alan kiinnostavuuden vuoksi. Pienemmillä aloituspaikkamäärillä ryhmät ovat pienempiä ja henkilökunnalla on paremmin aikaa opiskelijaa kohden. Aloituspaikkalisäykset voivat parantaa mahdollisuuksia päästä haluamaansa oppilaitokseen opiskelemaan. Näin ollen, mikäli kaverisuhteet ovat vaikuttaneet oppilaitoksen valintaan, parannetaan tällä kaverisuhteiden jatkuvuutta. Toisaalta toiselle asteelle hakeutumisessa vaikuttavat myös muut tekijät, kuten alan kiinnostavuus. Ryhmäkoot pysyvät nykytilanteen tasolla, jolloin henkilökunnalta saatu ohjaus pysyy nykytasolla. Kun aloituspaikkoja on paljon, on parempi mahdollisuus päästä haluamaansa oppilaitokseen opiskelemaan. Näin ollen kaverisuhteiden vaikuttaessa oppilaitoksen valintaan, parannetaan tällä kaverisuhteiden jatkuvuutta. Toisaalta toiselle asteelle hakeutumisessa vaikuttavat myös muut tekijät, kuten alan kiinnostavuus. Isojen aloituspaikkamäärien myötä ryhmäkoot ovat kuitenkin suuria ja opiskelijan saama henkilökohtainen ohjaus voi sen vuoksi vähentyä.		
Miten päätös vaikuttaa eri ryhmiin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin?			
Lyhyt aikaväli	-2	1	1
Pitkä aikaväli	-2	1	1

	Syrjäytymisen riski kasvaa, jos nuoria jää paljon opintojen tai omien toiveidensa mukaisen opinnon ulkopuolelle.	Mitä enemmän aloituspaikkoja on tarjolla, sitä useammalle voidaan tarjota paikkaa ensisijaisesta hakukohteesta.	Mitä enemmän aloituspaikkoja on tarjolla, sitä useammalle voidaan tarjota paikkaa ensisijaisesta hakukohteesta.
Miten päätös vaikuttaa lasten yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen? Vaikuttaako asia eri tavoin eri alueilla asuviin lapsiin?			
Lyhyt aikaväli	-1	0	0
Pitkä aikaväli	-1	0	0
Kuvaus	Keväällä 2026 yhteishaussa hakevat vantaalaiset opiskelijat ovat eriarvoisessa asemassa, koska aloituspaikkoja on suhteessa vähemmän verrattuna vuoteen 2025.	Aloituspaikkoja on suhteellisesti hiukan enemmän kuin vuonna 2025. Tämä voi tuntua eriarvoiselta edellisvuonna hakeneisiin nähden, mutta parantaa nyt yhteishakuun osallistuvien asemaa. On kuitenkin huomioitava, etteivät aloituspaikkamäärät yksinään helpota toiselle asteelle pääsyä tai vähennä oppilaitosten tai tutkintojen välillä olevia sisäänpääsyeroja.	Aloituspaikkamäärien lisääminen ei helpota toiselle asteelle pääsemistä yksinään, sillä tiettyjen oppilaitosten/ tutkintojen vetovoimaisuus ja hakijamäärät asettavat sisäänpääsyrajan korkeammalle.
Miten päätös vaikuttaa perheiden aikuisiin? (terveys, toimeentulo, parisuhde ja työtilanne)			
Lyhyt aikaväli	-1	0	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Kun aloituspaikkoja on vähemmän, myös riski jäädä yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa on suurempi. Tämä kasvattaa	Aloituspaikkojen lisääminen voi parantaa mahdollisuutta saada opiskelupaikka toiselta asteelta.	Mikäli aloituspaikkoja lisätään alalle, jossa työllisyysmahdollisuudet ovat heikommat, syrjäytymisriski kasvaa jälleen.

syrjäytymisen riskiä, mikä puolestaan voi aiheuttaa huolta ja kuormitusta vanhemmille.			
TERVEYS			
Miten päätös vaikuttaa lasten fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen tai mahdollisuuteen saada terveydenhoitoa? (liikkuminen, ruoka, uni, tilojen terveellisyys, ilmanpuhtaus, terveyspalvelut, tuki ja ohjaus)			
Lyhyt aikaväli	-1	-1	-2
Pitkä aikaväli	-1	-1	-2
Kuvaus	Oppilaitosten tilat ovat jo nykyisellään ahtaat, mikä voi lisätä melua ja psyykkistä kuormitusta. Tukea opiskeluun on saatavilla, mutta opiskelijamäärien vuoksi henkilökohtaista ohjausta tai aikoja opiskeluhuollosta voi jo nyt olla toisinaan haasteellista saada nopealla aikataululla.	Aloituspaikkojen lisääminen lukioissa kohdistuu uuteen lukioon. Lukio kuitenkin aloittaa väistötiloissa Varian tiloissa, jolloin haasteita tiloissa voi ilmetä ja tuen ja henkilökunnan määrä ei vielä vastaa sitä, mitä se tulee uudisrakennuksessa olemaan.	Mikäli aloituspaikkoja on enemmän, myös opiskelijamäärä kasvaa. Tällöin ahtauteen liittyvät riskit lisääntyvät.
Miten päätös vaikuttaa lasten sairastumis-, onnettomuus- tai tapaturmariskeihin?			
Lyhyt aikaväli	-1	-1	-2
Pitkä aikaväli	-1	-1	-2
Kuvaus	Oppilaitoksissa on jo nykyisellään paljon opiskelijoita, jolloin esimerkiksi flunssaepidemiat voivat levitä herkemmin. Ahtaat	Riski pysyy nykyisellään. Uudet aloituspaikat tulevat uuteen lukioon, joka kuitenkin aloittaa väistötiloissa. Tilojen	Jos aloituspaikkoja lisättäisiin enemmän, ahtauteen liittyvät haitat lisääisivät edellä kuvattuja sairastumis- ja tapaturmariskejä entisestään.

	tilat voivat myös osaltaan lisätä esimerkiksi kompastumisriskiä.	ahtaus ei merkittävästi muutu tällä ratkaisulla.	Ammatillisella puolella työsaleissa on turvallisuuden vuoksi säännöt maksimiopiskelijamäärälle, eikä suurempia opiskelijamääriä voida ottaa.
KOULUTUS JA VARHAISKASVATUS			
Miten päätös vaikuttaa lasten yhdenvertaiseen oikeuteen saada opetusta tai varhaiskasvatusta?			
Lyhyt aikaväli	-1	-1	-1
Pitkä aikaväli	-0	-0	-0
Kuvaus	Aloituspaikkamäärät nykyisellään asettavat oppilaitoksiin keskiarvorajoja, mikä voi rajoittaa yhdenvertaista oikeutta saada opetusta haluamastaan oppilaitoksesta/ tutkinnon alalta. Osa nuorista siirtyy esimerkiksi Tuvalle tai hakeutuu jatkuvan haun kautta Variaan, jos ei saa heti yhteishaussa toisen asteen opiskelupaikkaa. Se ei välttämättä ole nuorelle ensisijaisin ja toivotuin vaihtoehto. Opetus kuitenkin taataan oppivelvollisuuden mukaisesti kaikille nuorille.	Aloituspaiikkojen lisääminen lisää opiskelupaikkoja ja mahdollisuuksia saada opiskelupaikka, mutta Vantaalla on käytössä joka tapauksessa 7,0 keskiarvoraja lukioon pääsulle ja alakohtaisi vaatimuksia Variassa, jolloin kaikilla ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia saada opiskelupaikkaa, mikäli peruskoulun opintomenestys on kovin heikko. Tällöin esimerkiksi Tuvalla voi korottaa arvosanojaan. Oppivelvollisuuden mukaisesti kaikille nuorille tarjotaan opiskelumahdollisuus jossakin.	Aloituspaiikkojen lisääminen lisää opiskelupaikkoja ja madaltaa keskiarvorajoja. Lukioissamme on silti 7,0 keskiarvoraja ja Varian tutkinnoilla sisäänpääsyyn vaikuttaa aina alakohtainen hakijoiden määrä, joten sisäänpääsymahdollisuuksiin vaikuttaa joillakin aloilla suuri kiinnostavuus. Yhteishaku on rakenteena valikoiva. Oppivelvollisuuden mukaisesti kaikille kuitenkin tarjotaan opiskelumahdollisuus jossakin.
Miten päätös vaikuttaa mahdollisuuksiin järjestää koulutusta ja kasvatusta laadukkaasti tavoitteet toteutuen?			

Lyhyt aikaväli	-0	-0	-2
Pitkä aikaväli	-0	-0	-2
Kuvaus	Koulutus pystytään järjestämään nykyisillä resursseilla riittävän laadukkaasti. Oppilaitosten ryhmäkoot ovat varsinkin lukiokoulutuksessa nykyisellään isoja, mikä aiheuttaa opetushenkilöstölle lisäkuormitusta, jotta he pystyvät ylläpitämään laadukasta opetusta ja ohjausta. Pienemmissä ryhmissä opettajilla olisi mahdollisuus antaa henkilökohtaista ohjausta enemmän.	Aloituspaiikat tulevat uuteen lukioon, joten samalla saadaan myös uutta henkilökuntaa. Aloituspaikat eivät siis suoraan kasvata ryhmäkokoja, ja opetuksen laadusta pystytään pitämään kiinni. Tämä vaatii pätevän henkilökunnan rekrytointeja.	Aviapoliksen lukion uudisrakennus ei ole vielä valmis, joten lukioon ei voida heti ottaa vielä täyttä henkilökuntaa opettamaan. Tämän vuoksi isommat aloituspaikkamäärät kasvattaisivat ryhmäkokoja väistötiloissa opettamisen aikana. Isommissa ryhmissä henkilökohtaisen ohjauksen määrä pienenee ja opettajien kuormitus kasvaa, mikä voi heijastua opetuksen laatuun.
Miten päätös vaikuttaa varhaiskasvatukseen ja opetuksen saavutettavuuteen? (esim. matkat, oppimisympäristön ja materiaalien esteettömyys)			
Lyhyt aikaväli	-1	0	-1
Pitkä aikaväli	-1	0	-1
Kuvaus	Mikäli aloituspaikkoja ei ole tarpeeksi suhteessa perusopetuksen päättäviin, yhä suurempi osa opiskelijoista joutuu matkustamaan kauemmas. Näin ollen opiskelijalla kuluu kauemmin aikaa koulumatkoihin.	Lukiokoulutuksen aloituspaikkalisäykset kohdistuvat uuteen lukioon. Lukion saaminen uudelle alueelle parantaa lukiokoulutuksen saavutettavuutta. On kuitenkin huomioitava, että yhteishaun luonteen vuoksi aloituspaikkaa ei voida taata juuri siinä oppilaitoksessa, joka olisi opiskelijalle mieluisin ja	Kaikkia aloituspaikkojen lisäyksiä ei saada nykyisten toimipisteiden yhteyteen, jolloin opiskelija voi joutua liikkumaan välituntien aikana pitkiäkin matkoja ja koulupäivä saattaa pidentyä kohtuuttomasti.

saavutettavin, mikäli sinne on paljon muita hakijoita.			
Miten päätös vaikuttaa lapsen oikeuteen saada pedagogista / erityistä tukea tai opiskeluhoollon tukea?			
Lyhyt aikaväli	0	0	-2
Pitkä aikaväli	0	0	-2
Kuvaus	Tukea voidaan järjestää kuten tähänkin asti.	Tuki pystytään järjestämään kuten tähänkin asti. Aloituspaikkalisäykset kohdistuvat uuteen lukioon, jolloin saadaan myös lisäyksiä henkilökuntaan ja tuen määrä pystytään takaamaan.	Suuremmat aloituspaikkalisäykset lisäävät ryhmäkokoja ja nykyisillä tilaratkaisuihin / Aviapoliksen väistötiloissa ei välttämättä pystytä vastaamaan lisääntyneeseen tuen tarpeeseen.
Miten päätös vaikuttaa koulupolun jatkuvuuteen?			
Lyhyt aikaväli	-1	1	-1
Pitkä aikaväli	0	0	-2
Kuvaus	Enemmän opiskelijoita voi jäädä ilman opiskelupaikkaa, koska aloituspaikkoja on perusopetuksen päättävien määrään suhteutettuna vähemmän kuin edellisinä vuosina. Koska opiskelupaikkoja ei ole tarjolla Vantaan toisen asteen koulutuksessa, perusopetuksen ja nivelpaihekoulutusten päättävät päätyvät opiskelemaan yhä enemmän muihin kuntiin.	Lukioissa on aloituspaikka n. 50 %:lle ja Variassa n. 35 %:lle peruskoulunsa Vantaalla vuonna 2026 päättävistä. Aloituspaikkalisäys mahdollistaa siis opiskelupaikan hieman useammalle.	Suurempi aloituspaikkalisäys mahdollistaa opiskelupaikan vielä useammalle. Tämä johtaa kuitenkin suurempiin ryhmäkokoihin, jolloin opiskelijoiden saama tuki voi olla heikompaa. Vaillinainen tuki voi hidastaa opintojen etenemistä ja pahimmillaan johtaa opintojen keskeytymiseen.

11. Yhteenvedo ja johtopäätökset arvioiduista vaihtoehtoista

Lapsivaikutusten arvioinnissa löydettiin jokaisesta vaihtoehdosta (nykytilassa pysyminen, aloituspaikkojen lisäys 90 aloituspaikalla, aloituspaikkojen lisäys yli 90 aloituspaikalla) sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia.

Nykytilassa pysyminen ehkäisee isompiin aloituspaikkamääriin liittyviä haasteita, kuten suurempia ryhmäkokoja ja henkilökunnan resurssia tukeen (sekä pedagogiseen että opiskeluhoon) ja ohjaukseen. Toisaalta nykytilassa pysyminen heikentää vantaalaisnuorten mahdollisuutta saada toisen asteen opiskelupaikka Vantaan kaupungilta. Mikäli aloituspaikkalisäykset jätetään tekemättä, aloituspaikkoja on n. 81 %:lle ikäluokasta. Liian vähäinen määrä aloituspaikkoja suhteutettuna perusopetuksen päättäviin lisää mahdollisuutta jäädä kokonaan ilman toisen asteen opiskelupaikkaa, mikä puolestaan kuormittaa Vantaan kaupungin nivelvaihekoulutuksia.

Kuitenkin samaan aikaan todettiin, että nykyisiin toimipisteisiin on haastavaa tehdä aloituspaikkalisäyksiä tilojen rajallisuuden vuoksi. Aloituspaikkojen lisäykset suurentaisivat ryhmäkokoja ja siltikään kaikkia aloituspaikkojen lisäyksiä ei välttämättä saataisi toteutettua nykyisten toimipisteiden yhteyteen. Ammatillisella puolella liian suuri aloituspaikkamäärä voi johtaa hankalampaan työllistymistilanteeseen. Ryhmäkokojen suurenemisella on negatiivisia vaikutuksia ja esimerkiksi työsaleissa se voi vaikuttaa turvallisuuteen. Myös Nuorisovaltuusto koki useassa teemassa vaikutuksen progressiivisesti huononevan, mitä enemmän aloituspaikkoja lisätään.

Edellä mainitut seikat huomioiden todettiin 1. vaihtoehdon (lukioihin lisätään 90 aloituspaikkaa, Variaan lisätään 1 aloituspaikka) olevan kokonaisvaikutuksiltaan nuorille edullisin. Koska lukioiden aloituspaikat voidaan sijoittaa uuteen Aviapoliksen lukioon, minimoidaan aloituspaikkojen lisäyksen negatiiviset vaikutukset. Ja toisaalta tällä varmistetaan, että Vantaan perusopetuksen päättävillä on tarjolla tarpeeksi aloituspaikkoja.

12. Päätösehdotus ja suositus päätöksentekoa varten

Lapsivaikutusten arvioinnin perusteella päätösesitykseksi annetaan 90 aloituspaikan lisäys lukiokoulutukseen ja 1 aloituspaikan lisäys Variaan.

13. Päätösesitykseen vietävä teksti lapsivaikutusten arvioinnista

Aloituspaikkaesityksestä on tehty lapsivaikutusten arviointi (liite 1). Lapsivaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin aloituspaikkojen mitoituksessa huomioonotettavia kriteerejä, Vantaan Nuorisovaltuuston näkemyksiä sekä toisen asteen koulutuksen asiantuntijoiden ja johdon asiantuntemusta. Arvioinnin perusteella esityksen mukaisen aloituspaikkamäärän lisäys on nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta paras vaihtoehto.

14. Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

Peruskoulun päättävien yhteishaun hakutoiveista ja sijoittumisista kerätään tietoa myös vuonna 2026. Lukioiden osalta opintojen aikana seurataan mm. ryhmäkokojen kehittymistä ja opiskelijoiden kokemuksia lukion opiskeluympäristöstä. Myös ammatillisen osalta seurataan mm. opiskelijoiden kokemuksia opiskeluympäristöistä. Opintojen päätyttyä seurataan opiskelijoiden jatko-opintoihin ja työelämään sijoittumista.